

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
om ändring av 15 § lagen om djursjukdomar**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om djursjukdomar ändras så, att till staten upp-
bärs en avgift för en del av den myndighets-
övervakning som gäller anläggningar, vilka

tillverkar djurfoder och foderråvaror av ani-
maliskt avfall.

Propositionen hänför sig till budgetpropo-
sitionen för 2000.

Lagen avses träda i kraft den 1 mars 2000.

MOTIVERING

1. Nuläge

I lagen om djursjukdomar (55/1980) be-
stäms om de åtgärder myndigheter utför för
bekämpande och förebyggande av djursjuk-
domar. Verkställigheten av lagen handhas
enligt 5 § av jord- och skogsbruksministeri-
ets veterinär- och livsmedelsavdelning och,
som underställd denna, av länsveterinären
och kommunalveterinären. Veterinär- och
livsmedelsavdelningen kan också ålägga nå-
gon annan myndighet som lyder under jord-
och skogsbruksministeriet uppgifter som an-
sluter sig till verkställandet av denna lag.

Med stöd av lagen om djursjukdomar har
jord- och skogsbruksministeriet utfärdat ett
beslut om behandling av animaliskt avfall
(634/1994). Genom beslutet har rådets direk-
tiv 90/667/EEG om fastställande av veterinä-
ra bestämmelser om bortskaffande och be-
arbetning av animaliskt avfall och dess ut-
släppande på marknaden samt om förhind-
rande av sjukdomsalstrande organismer i
foder av animaliskt ursprung samt om änd-
ring av direktiv 90/425/EEG, nedan direkti-
vet om animaliskt avfall, verkställts. I jord-
och skogsbruksministeriets beslut avses med
animaliskt avfall för livsmedelsproduktionen
avsedda djurkroppar eller delar av djur som
inte är avsedda att direkt användas som livs-
medel samt kroppar av pälsdjur. Enligt be-
slutet får en anläggning för bearbetning av
animaliskt avfall inte inleda verksamhet
innan kommunalveterinären har godkänt an-

läggningen. Kommunalveterinären övervakar
också verksamheten i de godkända anlägg-
ningarna och verkställer besiktningar vid
anläggningarna minst två gånger om året.

I samband med stiftandet av gällande fo-
derlag (396/1998) fogades till lagen om
djursjukdomar en 1 a §, enligt vilken lagen
också gäller övervakning av den hygieniska
kvaliteten på animaliskt foder. Enligt para-
grafen beslutar jord- och skogsbruksministe-
riet närmare om samordnandet av den över-
vakning som skall utföras med stöd av den-
na lag och foderlagen.

För den tillsyn som myndigheterna utför
enligt lagen om djursjukdomar uppbärs inga
avgifter hos anläggningar som behandlar
animaliskt avfall. Anläggningarna skall dock
svara för kostnaderna för det egenkontroll-
system som förutsätts samt kostnaderna för
laboratorieundersökningarna. Till de kom-
munalveterinärer som övervakar verksam-
heten i anläggningarna betalas av statens
medel arvode och konstnadsersättningar i
enlighet med i förordningen om förrättnings-
arvoden till veterinärer (1269/1989) bestämda grunder.

I foderlagen bestäms om övervakning av
kvaliteten på djurfoder, säkerheten och för-
packningsmärkningar. Som central tillsyns-
myndighet fungerar Kontrollcentralen för
växtproduktion. Kontrollcentralen övervakar
bl.a. anläggningar som tillverkar foder och
foderråvaror av animaliskt avfall. Med stöd
av 34 § foderlagen täcks kostnaderna för

med stöd av lagen utförd tillsyn genom att för myndighetsprestationer uppbärs avgifter till staten enligt de grunder som nämns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

I lagen om grunderna för avgifter till staten bestäms om de allmänna grunderna för avgifter för statliga myndigheters prestationer. Myndigheternas tillsynsåtgärder betraktas i allmänhet som sådana offentligrättsliga prestationer som avses i 3 § i lagen. Enligt 6 § i lagen skall den avgift som uppbärs för en offentligrättslig prestation motsvara statens totalkostnader för prestationen (självkostnadsvärde). Enligt 1 § förordningen om grunderna för avgifter till staten (211/1992), vilken utfärdats med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten, räknas till en prestations självkostnadsvärde, särkostnaderna för utförandet samt den andel av administrations-, lokal- och kapitalkostnaderna samt av de övriga sammanlagda kostnaderna som utförandet av prestationen åsamkar en statlig myndighet.

Enligt 8 § lagen om grunderna för avgifter till staten beslutar varje ministerium om vilka prestationer hos ministeriet underlydande myndigheter som är avgiftsbelagda och grunderna för prissättningen av avgifterna. Den myndighet som utför en prestation beslutar om storleken på avgifterna i enlighet med de grunder som bestäms i lagen om grunderna för avgifter till staten och i ministeriets beslut. Enligt det beslut om kontrollcentralens för växtproduktion avgiftsbelagda prestationer (950/1998) som jord- och skogsbruksministeriet utfärdat hör den övervakning av fodertillverkningen som Kontrollcentralen utövar och som är baserad på foderlagen till en anläggnings avgiftsbelagda offentligrättsliga prestationer. Tillsynskostnaderna för anläggningar som behandlar animaliskt avfall utgörs närmast av provtagning, undersökning av prover och inspektionsbesök. En del av proverna undersöks gratis vid Kontrollcentralen för växtproduktion.

2. Föreslagna ändringar

Användningen av animaliskt avfall vid tillverkningen av djurfoder övervakas såväl med stöd av foderlagen som med stöd av lagen om djursjukdomar. Som tillsynsmyndighet fungerar enligt foderlagen Kontrollcentralen för växtproduktion och enligt lagen

om djursjukdomar handhas den praktiska övervakningen av läns- och kommunalveterinärerna. För samordnande av tillsynsuppgifterna och effektivisering av övervakningen av fodertillverkningen har jord- och skogsbruksministeriet för avsikt att partiellt överföra övervakningen av animaliskt foder enligt lagen om djursjukdomar på Kontrollcentralen för växtproduktion.

Enligt den nya arbetsfördelningen skulle Kontrollcentralen för växtproduktion handha de av lagen om djursjukdomar följande praktiska tillsynsuppgifterna i anläggningar där animaliskt avfall behandlas och där foder eller foderråvaror tillverkas. Kontrollcentralen skulle godkänna anläggningarna för ibruktagande, avlägga inspektionsbesök och övervaka den egenkontroll som förutsätts av anläggningarna samt utfärda de hälsointyg som fabriker för framställning av kött- och benmjöl behöver för export. I inspektionsbesöken deltar kommunalveterinären. I inspektioner som utförs i anläggningar anslutna till slakterien deltar i stället för kommunalveterinären en statsanställd besiktningveterinär. Till kommunal- och besiktningveterinärens tjänsteåligganden hör bekämpandet av djursjukdomar, och som en del av denna uppgift skulle de övervaka också behandling, transport och användning av animaliskt avfall. Fodertillverkning med animaliskt avfall som råvara utgör en del av denna uppgiftshelhet. Kommunalveterinären och besiktningveterinären skall särskilt ifall av epidemier sätta sig in i verksamheten vid anläggningar som behandlar animaliskt avfall, varför också veterinärernas deltagande i de inspektionsbesök Kontrollcentralen för växtproduktion avlägger är befogat. Länsveterinärens uppgift vore att styra och samordna bekämpandet av djursjukdomar inom sitt tjänsteområde, särskilt ifall av epidemier. Ordlandet av tillsynsverksamheten skulle effektivisera övervakningen av fodertillverkningen med animaliskt avfall som råvara och förbättra myndigheternas servicekapacitet genom att anläggningarna skulle ha att göra med i huvudsak bara en myndighet.

Kontrollcentralen för växtproduktion uppbär avgifter för sin tillsynsverksamhet enligt foderlagen. För övervakning av anläggningar där animaliskt avfall behandlas uppbärs enligt lagen om djursjukdomar däremot inte avgifter. Att överföra tillsynsuppgifterna enligt lagen om djursjukdomar på Kontrollcentralen för växtproduktion kan med avseende

på tillsynskostnaderna ordnas ändamålsenligt, om regleringen av kostnaderna är enhetlig i den lagstiftning som ligger till grund för övervakningen. På grund härav föreslås i denna proposition en ändring av lagen om djursjukdomar så, att hos anläggningar där animaliskt avfall behandlas och foder eller foderråvaror tillverkas skulle uppbäras en avgift till myndighet som är underställd jord- och skogsbruksministeriet för de tillsynsuppgifter som ålagts med stöd av lag. Med myndighet skulle avses Kontrollcentralen för växtproduktion. Avgift uppbärs inte för övervakning som utförs av läns-, kommunal- och besiktningsveterinärer. Denna övervakning skulle, enligt den planerade arbetsfördelningen för myndigheter som anförts ovan, inte direkt inriktas på anläggningar där animaliskt avfall behandlas så, att tillsynsprestationerna kunde användas som grund för fastställandet av avgiften. Det föreslås att avgiften till Kontrollcentralen för växtproduktion fastställs i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten, om inte av internationella förpliktelser följer andra grunder för avgifterna.

I övrigt kan överföringen av tillsynsuppgifterna förverkligas i lagstiftningen genom beslut som med stöd av lagen om djursjukdomar utfärdas av jord- och skogsbruksministeriet. Om de närmare grunderna för avgifter enligt den föreslagna lagändringen bestäms genom jord- och skogsministeriets beslut, som utfärdas med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten.

3. Propositionens verkningar

Uppskattningsvis kommer ca 480 000 mk per år att uppbäras i sådana avgifter som föreslås i propositionen. Inkomsterna av avgifterna har beaktats i budgetpropositionen för 2000 (Inkomster till kontrollcentralen för växtproduktion) i inkomstkalkylen gällande avgiftsbelagda offentligrättsliga prestationer under moment 12.30.23. Statens utgifter för kommunalveterinärernas tillsynsverksamhet i anläggningar där animaliskt avfall behandlas var 1998 ca 28 000 mk. Motsvarande utgifter 2000 betalas av anslagen i budgetpropositionen under moment 30.01.24 (Veterinärvård). Kontrollcentralen för växtproduktion har för avsikt att anställa en veterinär för tillsynsuppgifterna enligt lagen om djursjukdomar. Enligt direktivet om animaliskt avfall

och direktivet om handel inom gemenskapen med foder av animaliskt ursprung 92/118/EEG skall anläggningar för bearbetning av animaliskt avfall stå under tillsyn av behörig veterinär (sistnämnda direktiv: Rådets direktiv 92/118/EEG om djurhälso- och hygienkrav för handel inom gemenskapen med produkter, som inte omfattas av sådana krav i de särskilda gemenskapsbestämmelser som avses i bilaga A. I till direktiv 89/662/EEG och, i fråga om patogener, i direktiv 90/425/EEG, samt för import till gemenskapen av sådana produkter). I budgetpropositionen har för löneutgifterna för en veterinär till anslaget under moment 30.23.21 (Omkostnader för kontrollcentralen för växtproduktion) föreslagits ett tillägg av 240 000 mk.

Anläggningar för bearbetning av animaliskt avfall där foder och foderråvaror tillverkas är fabriker för framställning av kött- och benmjöl (2), fabriker för framställning av färskt foder för sällskapsdjur (11), fabriker för framställning av foder för pälsdjur (33) och fabriker för behandling av kroppar av pälsdjur (5). Kontrollcentralen för växtproduktion uppbär enligt propositionen avgifter för tillsynen hos anläggningarna, varvid de kostnader som ligger till grund för avgifterna i huvudsak förädlas av inspektionsbesök och, i fabriker för framställning av kött- och benmjöl, dessutom av provtagning, undersökning av prover och utförelseintyg. Det är meningen att inspektionerna skall utföras minst fyra gånger om året i fabriker för framställning av kött- och benmjöl och minst två gånger om året i övriga anläggningar.

Enligt gällande bestämmelser uppgår de tillsynskostnader som ligger till grund för avgifterna för fabriker för framställning av kött- och benmjöl till ca 86 000 mk per anläggning och år. Avgifter enligt det nya föreslagna tillsynssystemet skulle uppbäras till ett belopp av ca 56 000 mk om året. En del av de kostnader för provtagning och undersökning som ingår i de nuvarande avgiftsgrunderna omvandlas till kostnader för det egenkontrollsystem som anläggningarna förutsätts ha, varvid de totala tillsynskostnaderna för anläggningarna bibehålls på sin nuvarande nivå. De avgifter som enligt propositionen uppbärs hos övriga anläggningar skulle uppgå till ca 7 000 mk per anläggning och år. Hos dessa anläggningar uppbärs för närvarande inte motsvarande avgifter.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet och Kontrollcentralen för växtproduktion. Vid beredningen har följande intressegrupp beretts tillfälle att bli hörda: Livsmedelsindustriförbundet r.f., Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund r.f., Honkajoki Oy, Findest Protein Oy, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK och Finlands Veterinärförbund r.f. Endast Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund r.f., som betraktade

propositionens kostnadsökande verkningar som oskäligen inom sin bransch, uttalade sig. Propositionen har också tillställts finansministeriet, som inte hade någonting att anföra.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 2000.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 15 § lagen om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 15 § lagen den 18 januari 1980 om djursjukdomar (55/1980), sådant detta lagrum lyder delvis ändrat i lagarna 424/1994, 1193/1996 och 491/1997, ett nytt 5 mom. som följer:

15 §

Utöver vad som bestäms i 3 mom. skall anläggningar där animaliskt avfall behandlas och djurfoder eller foderråvaror tillverkas betala en avgift till staten för sådan tillsyn enligt denna lag som med stöd av 5 § 2 mom. har ålagts någon annan myndighet än läns-, kommunal- eller besiktningsveterinär. Avgiften skall fastställas i enlighet med de

grunder som anges i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller internationella avtal som är bindande för Finland.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 10 september 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

